

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET

Odsjek za sociologiju

Predmet: **Kvalitativna metodologija**

Akademska godina 2010./2011.

Studentica: Jasmina Bajić

**CASE STUDY METODOLOŠKI PRISTUP U ISTRAŽIVANJU DIZAJNA KAO
DRUŠTVENOG FENOMENA
(metodološki esej)**

recenzentice: prof. dr. Anči Leburić (Filozofski fakultet u Splitu)
dr. sc. Marija Lončar, viša asistentica (Filozofski fakultet u Splitu)

Esej recenziran 21.2.2011. i postavljen na službenoj web stranici Odsjeka za sociologiju
Filozofskog fakulteta u Splitu
([.ffst.hr/dokumenti/izdavaštvo/studentски/sociologija/index.htm](http://ffst.hr/dokumenti/izdavaštvo/studentски/sociologija/index.htm))

Case study istraživačka strategija definira se kao izrazito kompleksan, pluralistički, integrativan i interdiscipliniran strateški pristup koji je usmjeren na analizu nekog specifičnog društvenog fenomena u određenom vremenu i prostoru. Budući da sociologija kao znanost sve više napreduje, istraživači/-ce nastoje uvoditi nove ideje, koncepte i perspektive u razumijevanje sve kompliciranije stvarnosti. U tom smislu, *case study* predstavlja pogodan istraživački pristup koji omogućava istraživaču da s pojedinačnog stajališta vidi, razumije i interpretira šire okvire na temelju značajnih okolnosti. Prihvatanje *case study* strategije predstavlja naročit izazov za sociologa istraživača, jer se susreće s novim i poprilično neistraženim područjem, ali zabava leži u otkrivanju novoga i nastojanju da se nešto napravi za neki poseban slučaj ili *case*, a što će nadalje implicirati promjene na globalnoj razini.

Mnoštvo je fenomena koje je moguće istraživati pomoću *case study*-ja kao istraživačke strategije, pa tako jedan od njih može biti istraživanje dizajna i njegovo životno kontekstualiziranje. Kao što je *case study* relativno nov istraživački pristup u sociologiji, tako i pojam dizajna također predstavlja novost u srži interesa sociologije kao znanosti. Potreba za dizajnom ne stvara se umjetno. Ona je posljedica stupnja razvoja društvene zajednice, broja potrošača i industrijskog potencijala u nekom prostoru. Svi su pojedinci na neki način dizajneri. Sve što čine predstavlja dizajn, jer je on osnova svih ljudskih djelatnosti. Dizajn je

pisanje epske poeme, slikanje remek djela, vođenje koncerta, ali dizajn je također i odgoj djeteta!

Ono što je relevantno za sociologa jest dizajn u životnom kontekstu. Da bi se istraživački mogao izvesti *case study*, najprije je važno izraditi istraživački nacrt koji predstavlja akcijski plan i program putovanja istraživačkom stazom. Sastavni dijelovi istraživačkog nacrta za *case study*-jevsko istraživanje „dizajna“ su istraživačka pitanja, pretpostavke i jedinice analize. Naglasila bih važnost jedinica analize budući da se upravo one vezuju uz najvažnije pitanje, a to je: što je *case* u ovom slučaju? U specifičnom primjeru dizajna, *case* bi bio određeni pojedinac, a ako bismo htjeli istraživati ulogu koju u njegovom životu ima dizajn, tada bi nam kao jedinica analize poslužio društveni kontekst u kojem se kreće, društveni položaj pojedinca, skupine kojima pripada, elementi njegova ugleda, ponašanja itd.

Slijedi izvođenje pojedinačnih *case study*-a što zahtijeva veliku predanost istraživača, te stavljanje u položaj osobe koja se istražuje, dinamičnu interakciju između istraživača i subjekta, uz nastojanje istraživača da prodre što dublje u svijest, stavove i osjećaje subjekata. Nakon prikupljenih podataka, poželjno je napisati izvješće svakog pojedinačnog *case*-a, te donijeti zaključke izvedene iz svih izvješća zajedno, modificirati teoriju i naposljetku napisati cjelokupni *case* izvještaj.

Za navedene zadatke nadasve je važan način na koji istraživač konceptualizira društveni svijet, kako prikuplja podatke, kako uspostavlja odnos sa subjektom, te kako izvještava o svojim nalazima. Veći angažman doprinosi većoj valjanosti i pouzdanosti empirijske građe.

Budući da je na inovacije u suvremenom sociološkom istraživanju utjecala postpozitivistička paradigma koju krasi obilježja višestrukih realnosti, interakcija, interpretacija, značenja itd., jasno nam je nastajanje i ubrzaniji razvitak *case study*-a kao strategije koja na multiperspektivan način pristupa fenomenima koje dosada, u nedostatku metoda, nije bilo moguće proučavati. Upravo je dizajn fenomen koji predstavlja neistražen teren i izazov za sociologa koji vođen svojom intuicijom, znanjem i sposobnostima može konceptualizirati njegove implikacije.

Iako je teren poprilično nepoznat, a strategija i fenomen još uvijek nedovoljno istraženi i korišteni, može postojati strah od neuspjeha, ali umjetnost je nadvladati strahove, probiti granice i osloboditi se krutih okvira. Tek tada bit će moguće učiniti nešto za napredak sociološke znanosti, te posebno za napredak sociološke metodologije.